Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Rectoria de Monistrolet

Rajadell

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Nucli de Monistrolet. E. del terme
Emplaçament	Prop del camí de Rajadell a Manresa. El caminet que hi porta trenca en direcció S. Extrem llevantí
Alçada:	310

Coordenades:

Latitud:	41.72954
Longitud:	1.76008
UTM Est (X):	396878
UTM Nord (Y):	4620491

Classificació

Número de fitxa	08178 - 91
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Modern
Segle	XVII-XIX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Les estructures portants són molt solides
Protecció	Legal
Observacions protecció:	BCIL. Catàleg bens protegits 2014 (num. 16)
Accés	Restringit
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Vic
Autoria de la fitxa	PEP 1993 (Jordi Piñero)/ OPC 2017-2020
Data de registre de la fitxa:	dc., 15/07/2020 - 02:00

Descripció

Edifici adossat a l'església de Santa Maria de Monistrol (fitxa 13) destinat a l'antiga rectoria, formant ambdós un únic conjunt arquitectònic. L'edifici de la rectoria està compost per diversos cossos corresponents a fases d'ampliació successives. El cos més antic és el central, adossat perpendicularment a l'església i orientat en sentit nord-sud. És de planta quadrada i actualment consta de planta baixa més dos pisos, amb coberta a doble vessant (amb té el ràfec motllurat). Es tracta, doncs, d'una construcció de poca superfície i força alta, en consonància amb l'altura de l'església i del campanar. Els murs són molt ferms i mostren (sobretot a la façana de tramuntana) l'existència de diverses fases constructives. Crida l'atenció la varietat de carreus que composen aquesta façana: alguns de gran mida i d'altres amb desgast i patologies pròpies de la pedra molt antiga. Fora molt possible que aquests carreus pertanyessin a una anterior construcció romana, ja que hem pogut identificar material de reble d'època romana en el parament d'aquest mur.
La rectoria fou l'esmentada construcció quadrada durant bastants anys. L'antiga entrada, que encara és visible interiorment, era per la banda de llevant; però queda inutilitzada en construir-se la torre del campanar. A les façanes posteriors hi ha obertures força grans emmarcades amb carreus.
Posteriorment s'aixeca el campanar de l'església, adossat a l'angle NE.
A la segona meitat del segle XVIII es construí una ampliació de la rectoria cap a la banda de ponent, molt estreta. Es la que presenta la porta principal de la Rectoria, amb brancals de pedra treballada i un arc escarser adovellat. Presenta dos pisos: el primer amb una petita finestra i un petit balcó, també amb brancals de pedra, i el segon, amb una gran galeria oberta.
Més recentment encara se li adossà a aquest, a ponent, un altre cos, de totxo i ciment, que serveix com a garatge i magatzem.
L'interior de l'edifici respon a una distribució força complexa i gens típica, en la qual es combina l'antiga estructura del cos antic amb la posterior ampliació. A dintre la casa hi ha una tina i un dipòsit d'aigua.

Observacions:

En el catàleg de bens protegits 2014 està fitxada com a BCIL (num. 18), però també està classificada com AEA (Àrea d'expectativa Arqueològica).
A la façana de llevant de la Rectoria hi ha una inscripció a una llinda de finestra (no documentada al PEP 1993). Una lectura aproximada seria: Fran (cvs?) (escut) Regu/ es Rector ce M L (?) / Fecit Anno r 60. Aquesta inscripció ens informa de que aquesta ampliació de la rectoria fou construïda el 1760 pel rector de Monistrolet Francesc Regués. Aquest rector seria el mateix que està enterrat a l'interior de la nau, atesa la inscripció del vas, que diu "Aqui reposa el Reverend Francesc Regués Rector de Santa Maria de Monistrol de Rajadell, mort el 8 d'agost de 1779"
A la part exterior de la façana nord hem identificat entre el material de reble fragments de teula romana i dolium. Així mateix, hem trobat restes de ceràmica romana en un camp proper (fitxa 133)
Enfront mateix de l'església i la rectoria hi ha el mas el Castell (fitxa 18).
L'antic camí ral era possiblement una via romana que passava per Monistrolet. Actualment, el conjunt es troba encerclat per una reixa metàl·lica. L'església i la rectoria formen un conjunt de notable interès arquitectònic, amb precedents romans, que nucleava l'antiga parròquia de Monistrol.
Tot i que les estructures actuals no són anteriors al segle XVII, l'edifici -com l'església- són d'origen medieval.
Davant la rectoria se celebra anualment, el segon diumenge de maig, la festa major de Monistrolet (fitxa 212)

Història

El topònim de Monistrolet moltes vegades indica un lloc de culte amb tradició anterior a la reconquesta, d'època visigòtica o paleocristiana. Aquesta antiguitat és molt possible en aquest cas, ja que hi ha indicis

suficients per afirmar l'existència d'un establiment d'època romana a Monistrolet. Es tractaria, doncs, d'una àrea relacionada amb el pas d'una via romana que podria contenir les restes d'un antic temple, basílica o edifici religiós, un indret amb una gran continuïtat d'habitat.
Els orígens de l'església de Santa Maria de Monistrol es remunten al segle XI. Des del primer moment l'església va ser, igual que la de Sant Salvador de Vallformosa, parròquia. En aquesta època part de les terres de Monistrol pertanyien al terme de Manresa. La jurisdicció de les terres de la parròquia era en mans de la família Eimeric i de la Seu de Manresa. El 1576 la filla hereva dels Cruïlla (senyors de Rajadell) es casa Bernat d'Eimeric. D'aquesta manera totes les terres del posterior municipi de Rajadell quedaren unificades sota la jurisdicció d'una sola família: els Cruilles Eimeric. El 1813, amb l'establiment dels ajuntaments constitucionals i l'abolició dels drets senyorials, Monistrol i Sant Salvador de Vallformosa s'integraren al municipi de Rajadell.
La rectoria està composada d'un cos antic amb diverses ampliacions a llevant i ponent. Tenim datada l'ampliació de ponent: el 1760, gràcies a la inscripció de la llinda de la finestra, que també ens indica que fou obra del rector de la parròquia, Francesc Regués. Aquest rector, mort el 1779, està enterrat a la nau de l'església, segons la inscripció del vas..

Bibliografia

RAFAT, F (1985); (1986). "Festa de Sant Sebastià"
RAFAT, F (1988).

83